

МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

БРІЛЬ М. С.

УДК 316.42+504+330.34

Бріль М. С. Макроекономічні показники розвитку регіонів України

Стаття присвячена дослідженню макроекономічних показників розвитку регіонів України. Розглянуто ресурсно-природний потенціал та соціально-економічний розвиток окремих регіонів, що є результатом недосконалого територіального управління. Проаналізовано основні макроекономічні показники розвитку регіонів країни за географічним поділом, а саме: площа територій, чисельність населення, обсяг валового регіонального продукту мегарегіону, зайнятість та безробіття серед населення, обсяг інвестицій. Виділені передумови сталого соціально-економічного розвитку кожного з мегарегіонів. Визначено механізм синхронізації та погодження рішень, які базуються на самоврядуванні. Запропоновано шляхи вдосконалення системи управління територіальними соціально-економічними системами в Україні.

Ключові слова: регіони, географічний поділ, розвиток, мегарегіони, мегорегіональне управління, регіональна політика, макроекономічні показники, ресурсний потенціал, макрорегулювання, співробітництво, міжрегіональне управління.

Табл.: 4. **Бібл.:** 10.

Бріль Михайло Сергійович – кандидат економічних наук, доцент, кафедра політичної економії, Харківський національний економічний університет (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: sup100.69@mail.ru

УДК 316.42+504+330.34

Бріль М. С. Макроекономические показатели развития регионов Украины
Статья посвящена исследованию макроэкономических показателей регионов Украины. Рассмотрены ресурсно-природный потенциал и социально-экономическое развитие отдельных регионов, что является результатом несовершенного территориального управления. Проанализированы основные макроэкономические показатели развития регионов страны по географическому разделению, а именно: площадь территорий, численность населения, объем валового регионального продукта мегарегиона, занятость и безработица населения, объем инвестиций. Выделены условия устойчивого социально-экономического развития каждого мегарегиона. Определен механизм синхронизации решений, который базируется на самоуправлении. Предложены пути совершенствования системы управления территориальными социально-экономическими системами в Украине.

Ключевые слова: регионы, географическое разделение, развитие, мегарегионы, мегарегиональное управление, региональная политика, макроэкономические показатели, ресурсный потенциал, макрорегулирование, межрегиональное управление.

Табл.: 4. **Библ.:** 10.

Бриль Михаил Сергеевич – кандидат экономических наук, доцент, кафедра политической экономики, Харьковский национальный экономический университет (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: sup100.69@mail.ru

UDC 316.42+504+330.34

Bril M. S. Macro-Economic Indicators of Development of Ukrainian Region
The article is devoted to the study of macro-economic indicators of Ukrainian regions. It considers the resource and natural potential and socio-economic development of individual regions, which is a result of the imperfect territorial administration. It analyses main macro-economic indicators of development of regions of the country by geographic division, namely: areas of territories, population, gross regional product of a mega-region, employment and unemployment, and volume of investments. It specifies conditions of stable socio-economic development of each mega-region. It identifies a mechanism of synchronisation of decisions, which is based on self-governing. It offers ways of perfection of the system of administration of territorial socio-economic systems in Ukraine.

Key words: regions, geographic division, development, mega-regions, mega-regional administration, regional policy, macro-economic indicators, resource potential, macro-regulation, inter-regional administration.

Tabl.: 4. **Bibl.:** 10.

Bril Mikhail S. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Political Economy, Kharkiv National University of Economics (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: sup100.69@mail.ru

У сучасній науковій літературі існує достатньо багато фундаментальних досліджень як зарубіжних, так і українських вчених зі стратегічного планування розвитку регіонів України. Але в цих дослідженнях основна увага приділяється методологічним та методичним підходам до визначення стратегії кожного з регіонів окремо та побудови моделей цього розвитку.

Традиційно науковці базуються на аналізі соціально-економічного стану та оцінці ресурсного потенціалу кожного окремого регіону. Дослідження у цій сфері відображаються у працях Кизима М. О., Кононова К. Ю., Молодцова О. М., Стеченко Д. М. та інших [1; 2; 3; 4]. За географічним поділом на центральний, західний, східний, північний та південний регіони не розглядаються. На сучасному етапі посилення децентралізації та розширення повноважень місцевої влади в Україні створюються передумови для впровадження мегарегіонального управління. Це обумовлює актуальність дослідження

проблем соціально-економічного розвитку споріднених за географічним розташуванням та менталітетом населення регіонів країни. Про значущість дослідження цього питання свідчить аналіз останніх наукових досліджень.

Система управління територіальним соціально-економічним розвитком у більшості зарубіжних країн складалась трирівнева. Поряд із центральними органами влади управління здійснюють великі регіональні та локальні територіальні структури [5]. Центральні органи здійснюють макрорегулювання соціально-економічних процесів, формування законодавчої бази, а також моніторинг стану економіки та соціальної сфери. Іншими словами, моделі управління та взаємодії, які діють у розвинених країнах світу в умовах глобалізації, ґрунтуються саме на створенні великих регіональних структур. В Україні такий шлях створення в географічних регіонах країни умов для покращення макроекономічних показників і рівня життя населення є, на нашу думку, перспективним.

Автор роботи вважає, що політика регіонального розвитку повинна сприяти раціональному використанню природного, виробничого та трудового потенціалів. Неefективне використання ресурсного потенціалу, низький рівень соціально-економічного розвитку окремих регіонів – це результат недосконалого територіального управління. На нашу думку, перехід до управління на рівні мегарегіонів дозволить сконцентрувати зусилля і отримати ефект масштабу та ефект агломерації, а мегарегіони можуть скласти нову каркасну структуру просторової організації соціально-економічного розвитку країни [6].

Метою дослідження є визначення та аналіз основних макроекономічних показників розвитку регіонів країни за географічним поділом, а також обґрунтування пропозицій щодо управління великими регіональними структурами – мегарегіонами.

Для досягнення поставленої мети розглянуто такі макроекономічні показники розвитку регіонів України за географічним поділом у 2007 – 2011 рр.:

- ✦ площа території, яку займає кожний мегарегіон, як ресурс для ведення господарської діяльності та створення умов для життєдіяльності населення;
- ✦ чисельність населення як основа формування трудового потенціалу мегарегіону;
- ✦ обсяг валового регіонального продукту мегарегіону;
- ✦ зайнятість і безробіття серед населення;
- ✦ обсяг інвестицій в основний капітал як ресурс розвитку виробничої бази та підвищення зайнятості населення.

Також визначено масштаби відмінностей та шляхи вдосконалення системи управління територіальними соціально-економічними системами – мегарегіонами, яких в Україні за географічним поділом налічується п'ять: центральний, західний, східний, північний і південний.

Загальна площа та чисельність населення мегарегіонів України за географічним поділом представлені в *табл. 1*.

Наведені в *табл. 1* статистичні дані дають підставу для таких висновків. Загальна площа п'яти центральних і восьми західних областей країни майже однакова. Площа північних і південних областей однакова. Найменшою є площа індустріального східного мегарегіону країни – Донецької, Луганської та Харківської областей, яка дорівнює 84,6 тис. км². Чисельність населення в східному мегарегіоні майже така ж, як в центральному та західному мегарегіонах країни. Тому щільність населення у східному мегарегіоні дуже велика – 112 осіб на км².

В усіх географічних мегарегіонах країни спостерігається скорочення чисельності населення. У 2011 р. у порівнянні з 2007 р. найбільше скоротилась чисельність населення у північному мегарегіоні – на 3,2%. У східному і центральному – на 3%. Найкраща ситуація у західному мегарегіоні країни, де скорочення чисельності населення у 2011 р. становило лише 0,8% до рівня 2007 р. Це свідчить про кращу екологію і сприятливі умови для проживання людини.

Динаміку й обсяги структурних зрушень в економіці регіонів України характеризує валовий регіональний продукт (ВРП), який є узагальнюючим показником економічного та соціального розвитку як кожного регіону, так і мегарегіону. Складається ВРП із суми валових доданих вартостей усіх видів економічної діяльності з подальшим коригуванням на величину непрямо вимірюваних послуг фінансового посередництва та податків за виключенням субсидій на продукти [9].

Обсяг ВРП мегарегіонів країни, який характеризує їх економічний потенціал, роль і значення в економіці країни, представлено в *табл. 2*.

Статистичні дані, які наведено в *табл. 2*, свідчать про те, що за загальним обсягом виробництва ВРП лідирують східний та центральний мегарегіони країни, а в розрахунку на одну особу – північний і південний.

У порівнянні з 2007 р. обсяги ВРП найбільше зросли в 2010 р. у центральному (160,3%) та північному мегарегіонах (161,8%). Але за обсягом ВРП у грошовому ви-

Таблиця 1

Загальна площа та чисельність населення мегарегіонів за географічним поділом [7]

Мегарегіони за географічним поділом	Загальна площа території, тис. км ²	Чисельність населення, тис. осіб		Скорочення чисельності населення у 2011 р. у порівнянні з 2007 р.	
		2007 р.	2011 р.	тис. осіб	%
<i>Центральний:</i> Вінницька, Дніпропетровська, Кіровоградська, Полтавська та Черкаська області	132,7	9031,0	8760,9	270,1	3,0
<i>Західний:</i> Волинська, Закарпатська, Львівська, Рівненська, Івано-Франківська, Хмельницька, Тернопільська та Чернівецька області	131,2	10763,1	10676,9	86,2	0,8
<i>Східний:</i> Донецька, Луганська, Харківська області	84,6	9774,6	9479,4	295,2	3,0
<i>Північний:</i> Житомирська, Київська, Сумська та Чернігівська області	113,6	5431,5	5256,3	175,2	3,2
<i>Південний:</i> Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська області	113,6	6571,4	6461,5	109,9	1,67

мірі центральний мегарегіон перевищив цей показник у північному мегарегіоні у 2,2 раза. За значенням загально-го обсягу ВРП безперечними лідерами та локомотивами економіки країни є східний та центральний мегарегіони.

Рівень зайнятості населення та безробіття в мегарегіонах також суттєво відрізняються (табл. 3).

Статистичні дані, наведені в табл.3, свідчать про те, що ситуація у сфері соціально-трудова відносин в мегарегіонах країни залишається достатньо складною і є наслідком проблем, які існують на протязі тривалого часу в економіці країни. У 2011 р. у порівнянні з 2007 р. рівень зайнятості населення незначно збільшився тільки в західному мегарегіоні. В інших – зменшився. Рівень безробіття найбільше зріс у центральному та східному мегарегіонах.

Рівень зайнятості населення і рівень безробіття знаходяться у прямій залежності від стану промислового виробництва, розвитку аграрної сфери, а також невиробничих життєво важливих сфер [8]. Тому їх розвиток

сприятиме найбільш повному забезпеченню зайнятості працездатного населення в мегарегіонах.

У збільшенні обсягів ВРП та підвищенні зайнятості населення в кожному мегарегіоні вирішальну роль відіграють інвестиції в основний капітал. Збільшення інвестиційного потенціалу кожного географічного регіону країни є основою для підвищення конкурентоспроможності й ефективності функціонування економіки країни в цілому (табл.4).

Аналіз інвестиційної діяльності у 2007 – 2011 рр. показує, що впродовж останніх п'яти років приріст обсягів інвестицій в основний капітал за географічними мегарегіонами був різний. За даними Держкомстату України, різниця між окремими мегарегіонами щодо залучення прямих іноземних інвестицій досягала у 2007 р. 1,94 раза (східний та північний мегарегіони) та 1,57 раза у 2011 р. за цими ж мегарегіонами. Це свідчить про різну інвестиційну привабливість мегарегіонів України, а головне – про відсутність ефективних інвестиційних стратегій розвитку їх економік.

Таблиця 2

Обсяги ВРП за географічними мегарегіонами України [7]

Мегарегіони за географічним поділом	Загальний обсяг ВРП, млн грн			Середнє значення ВРП у розрахунку на одну особу у фактичних цінах, тис. грн		
	2007 р.	2010 р.	2010 р. до 2007 р., %	2007 р.	2010 р.	2010 р. до 2007 р., %
Центральний	138554	222119	160,3	15,05	22,31	148,2
Західний	100950	148425	147,0	9,10	13,42	147,5
Східний	168241	239820	142,5	16,49	24,19	146,7
Північний	61221	99037	161,8	10,96	17,97	163,9
Південний	90075	136318	151,3	13,05	20,21	154,9

Таблиця 3

Зайнятість населення та безробіття в мегарегіонах України [5]

Мегарегіони за географічним поділом	Зайнятість населення, тис. осіб			Безробіття, тис. осіб		
	2007 р.	2011 р.	2011 р. до 2007 р., %	2007 р.	2011 р.	2011 р. до 2007 р., %
Центральний	4051,7	3883,7	95,8	272,0	352,1	129,4
Західний	4454,9	4473,6	100,4	386,3	434,3	112,4
Східний	4513,2	4276,6	94,7	275,5	344,2	124,9
Північний	2412,5	2302,1	95,4	189,7	222,4	117,2
Південний	2962,9	2894,1	97,7	198,9	226,4	113,8

Таблиця 4

Інвестиції в основний капітал за географічними мегарегіонами країни [7]

Мегарегіони за географічним поділом	Інвестиції в основний капітал, млн грн			Середнє значення інвестицій в основний капітал на одну особу, тис. грн		
	2007 р.	2011 р.	2011 р. до 2007 р., %	2007 р.	2011 р.	2011 р. до 2007 р., %
Центральний	32300	41436	128,3	3,36	4,73	140,8
Західний	28172	31395	111,4	2,54	2,94	115,7
Східний	38703	38349	99,1	4,05	4,04	99,7
Північний	19957	24479	122,6	3,32	4,65	140,1
Південний	22928	21112	92,1	3,25	3,26	100,3

Однією з передумов сталого соціально-економічного розвитку кожного з мегарегіонів є, на нашу думку, створення об'єднуючої структури – координаційних Рад в мегарегіонах у складі голів обласних рад регіонів [10].

Завданнями Ради є:

- ✦ обмін досвідом та напрацювання ефективних заходів з координації найважливіших для мегарегіону питань із зайнятості та безробіття серед населення, стану навколишнього середовища;
- ✦ діагностика кризових соціально-економічних явищ на їх початкових етапах у мегарегіоні;
- ✦ побудова нових відносин з державними органами влади та управління тощо.

Основна задача Ради – розробка пропозицій щодо покращення всіх макроекономічних показників мегарегіону як в напрямі збільшення обсягів ВРП, підвищення зайнятості та зменшення рівня безробіття, так і підвищення інвестиційної привабливості мегарегіону.

Таким чином, у сучасних умовах, коли спостерігається значна диференціація у розвитку мегарегіонів, необхідно ефективно використовувати внутрішні ресурси кожного з них. Посилення потенціалу мегарегіонів полягає, насамперед, у запровадженні інвестиційно-інноваційної моделі їх розвитку, у збільшенні наукового, техніко-технологічного та людського потенціалів, а також у підвищенні ролі не тільки місцевих органів законодавчої та виконавчої влади, але й координаційних Рад мегарегіонів у розробці механізму їх сталого соціально-економічного розвитку.

Актуальність переходу від моделі регіонального управління до моделі самоуправління мегарегіоном пов'язана з тим, що сучасний стан економіки країни не дозволяє забезпечити всебічну підтримку кожного з регіонів. Тому потрібні нові форми й методи роботи в цьому напрямі.

Орієнтація на такий підхід одночасно дозволить мати як синергетичні ефекти від такого партнерства, так і надати регіонам більше самостійності у питаннях соціально-економічного розвитку та партнерства.

Визначення механізму синхронізації та погодження рішень, які базуються на самоврядуванні в мегарегіонах, визнання системи їх пріоритетів, яких повинна дотримуватись виконавча влада країни, є напрямом подальших досліджень.

Систему пріоритетів мегарегіонів передбачається будувати з урахуванням їх місця і ролі в економічному просторі країни, в умовах входження держави в транснаціональну структуру, а також наявних локальних конкурентних переваг.

Систему пріоритетів розвитку мегарегіонів можна представити таким чином:

- ✦ формування привабливого інвестиційного клімату для забезпечення інноваційного прориву;
- ✦ підтримка розвитку конкурентоспроможних виробництв у мегарегіонах і розвиток мегарегіональних ринків праці;
- ✦ забезпечення сталого соціально-економічного розвитку кожного мегарегіону з метою підвищення якості життя населення. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Кизим М. О. Моделювання стратегії та інвестиційної діяльності Харківського регіону / М. О. Кизим, К. Ю. Кононова // Фінанси України. – 2002. – № 10. – С. 22 – 28.

2. Лендєл М. Спеціальні інститути розвитку територій: європейський досвід / М. Лендєл // Інститути та інструменти розвитку територій. На шляху до європейських принципів. – К.: Міленіум, 2001. – С. 67 – 148.

3. Лендєл М. Механізм реалізації регіональної політики в Україні. Досвід становлення агентств регіонального розвитку / М. Лендєл // Інститути та інструменти розвитку територій. На шляху до європейських принципів. – К.: Міленіум, 2001. – С. 161 – 176.

4. Молодцов О. Проблема інституційного забезпечення місцевого та регіонального розвитку: пошук варіантів вирішення / О. Молодцов // Управління сучасним містом. – 2002. – № 1/3. – С. 108 – 115.

5. Переход к устойчивому развитию: глобальный, региональный и локальный уровни. Зарубежный опыт и проблемы России. – М.: Изд-во КМК, 2002. – 444 с.

6. Стеченко Д. М. Управління регіональним розвитком / Д. М. Стеченко. – К.: Вища школа, 2000. – 223 с.

7. Державна служба статистики України. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

8. Гальчинський А. С. Іноваційна стратегія українських реформ / А. Гальчинський, В. Геєць, А. Кінах, В. Семиноженко. – К.: Знання України, 2002. – 336 с.

9. Опарін В. Концептуальні основи фінансової стратегії економічного зростання в Україні / В. Опарін, В. Федосов // Економіка України. – 2002. – № 2. – С. 10 – 17.

10. Гринів Л. С. Теоретико-методологічні проблеми регіональної економіки / Л. С. Гринів // Збірник наукових праць Буковинського університету. Економічні науки. Випуск 3. – Чернівці: Книги-21, 2007. – С. 24 – 32.

REFERENCES

Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Halchynskiy, A. S. and others. *Inovatsiina stratehiia ukrain-skykh reform* [Innovation Strategy of Ukrainian reforms]. Kyiv: Znannya Ukrainy, 2002.

Hryniv, L. S. "Teoretyko-metodolohichni problemy rehionalnoi ekonomiky [Theoretical and methodological problems of regional economy]." In *Zbirnyk naukovykh prats Bukovynskoho universytetu*, 24-32. Chernivtsi: Knigi-21, 2007.

Kizim, M. O., and Kononova, K. Yu. "Modeliuvannia stratehii i investytsiinoi diialnosti Kharkivskoho rehionu [Modelling strategies and investment Kharkiv region]." *Finansy Ukrainy*, no. 10 (2002): 22-28.

Lendel, M. "Spetsialni instytuty rozvytku terytorii: ievropeiskyi dosvid [Special areas of development institutions: the European experience]." In *Instytuty ta instrumenty rozvytku terytorii. Na shliakhu do ievropeiskykh pryntsyviv*, 67-148. Kyiv: Milenium, 2001.

Lendel, M. "Mekhanizm realizatsii rehionalnoi polityky v Ukraini. Dosvid stanovlennia ahentstv rehionalnoho rozvytku [The mechanism of regional policy in Ukraine. The experience of regional development agencies]." In *Instytuty ta instrumenty rozvytku terytorii. Na shliakhu do ievropeiskykh pryntsyviv*, 161-176. Kyiv: Milenium.

Molodtsov, O. "Problema instytutsiinoho zabezpechennia mistsevoho ta rehionalnoho rozvytku: poshuk variantiv vyrishennia [The problem of institutional support for local and regional development: the search for solutions]." *Upravlinnia suchasnym mistom*, no. 1/3 (2002): 108-115.

Oparin, V., and Fedosov, V. "Kontseptualni osnovy finansovoi stratehii ekonomichnoho zrostannia v Ukraini [Conceptual foun-

dations of the financial strategy of economic growth in Ukraine].
Ekonomika Ukrainy, no. 2 (2002): 10-17.

Perekhod k ustoychivomu razvitiyu: globalnyy, regionalnyy i lokalnyy urovni. Zarubezhnyy opyt i problemy Rossii [The transition

to sustainable development: global, regional and local levels. Foreign Experience and problems of Russia]. Moscow: KMK, 2002.

Stechenko, D.M. *Upravlinniarehionalnym rozvytkom* [Management of regional development]. Kyiv: Vishcha shkola, 2000.

УДК 911.3

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ КОМПЛЕКСНОГО ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕГІОНАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

ОРЛОВА О. М.

УДК 911.3

Орлова О. М. Теоретико-прикладні аспекти комплексного оцінювання ефективності регіональних інвестицій

У статті проведено аналіз підходів щодо визначення поняття «ефективність інвестицій». Досліджено досвід як вітчизняних, так і зарубіжних учених. Визначено якісні характеристики, за якими доцільно проводити оцінювання ефективності інвестиційного забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів. Запропоновано методичний підхід до комплексного оцінювання ефективності вкладення інвестицій в економіку регіонів. Проаналізовано рівень ефективності інвестування регіонів України до і після настання світової фінансово-економічної кризи 2008 – 2010 рр.

Ключові слова: ефективність інвестицій, шкала Харрінгтона, регіон, методичний підхід.

Рис.: 7. **Формул:** 5. **Бібл.:** 14.

Орлова Олена Миколаївна – кандидат економічних наук, завідувач відділу, відділення дистанційного та заочного навчання, Прикарпатський інститут ім. М. Грушевського Міжрегіональної академії управління персоналом (вул. Винниченка, 30, Львів, 79008, Україна)

E-mail: ibshevchuk@ukr.net

УДК 911.3

Орлова Е. Н. Теоретико-прикладные аспекты комплексного оценивания эффективности региональных инвестиций

В статье проведен анализ подходов относительно определения понятия «эффективность инвестиций». Исследован опыт как отечественных, так и зарубежных ученых. Определены качественные характеристики, по которым целесообразно проводить оценивание эффективности инвестиционного обеспечения социально-экономического развития регионов. Предложен методический подход к комплексному оцениванию эффективности вложения инвестиций в экономику регионов. Проанализирован уровень эффективности инвестирования регионов Украины до и после наступления мирового финансово-экономического кризиса 2008 – 2010 гг.

Ключевые слова: эффективность инвестиций, шкала Харрінгтона, регион, методический подход.

Рис.: 7. **Формул:** 5. **Библ.:** 14.

Орлова Елена Николаевна – кандидат экономических наук, заведующая отделом, отделение дистанционного и заочного обучения, Прикарпатский институт им. М. Грушевского Межрегиональной академии управления персоналом (ул. Винниченко, 30, Львов, 79008, Украина)

E-mail: ibshevchuk@ukr.net

UDC 911.3

Orlova Ye. Ye. Theoretical and Applied Aspects of Complex Assessment of Efficiency of Regional Investments

The article conducts analysis of approaches with respect to definition of the «investment efficiency» notion. It studies experience of both domestic and foreign scientists. It identifies qualitative characteristics, by which it is expedient to conduct assessment of efficiency of investment provision of socio-economic development of regions. It offers a methodical approach to complex assessment of efficiency of investing into economy of regions. It analyses the level of efficiency of investing into regions of Ukraine before and after beginning of the world financial and economic crisis in 2008 – 2010.

Key words: efficiency of investments, Harrington scale, region, methodical approach.

Pic.: 7. **Formulae:** 5. **Bibl.:** 14.

Orlova Yelena N. – Candidate of Sciences (Economics), Head of Department, Department of Distance and Correspondence Learning, Carpathian Institute named after M. Grushevskiy of the Interregional Academy of Personnel Management (vul. Vynnychenka, 30, Lviv, 79008, Ukraine)

E-mail: ibshevchuk@ukr.net

Економічне зростання та відновлення економіки регіонів після негативних наслідків світової фінансово-економічної кризи неможливе без масштабних інвестицій. Найважливіше у цьому процесі є не так значне збільшення обсягу внутрішніх і зовнішніх інвестицій в регіональну економіку, як їх оптимальне та ефективне використання. Тому особливій уваги заслуговують дослідження саме в напрямку напрацювання цілісних методичних підходів щодо оцінювання ефективності регіонального інвестування. Адже результати такого оцінювання можуть послужити підґрунтям для формування і реалізації ефективної інвестиційної політики держави в цілому та регіонів зокрема.

Різноманітним питанням ролі інвестицій у розвитку економіки та формування шляхів підвищення ефек-

тивності їх використання присвячені праці таких зарубіжних і вітчизняних дослідників, як: М. Фрідмана, Г. Бірмана, С. Шмідта, Л. Дж. Гітмана, М. Джонка, О. Амоші, П. Беленького, І. Бланка, Є. Бойка, В. Геєця, М. Долішнього, М. Козоріз, О. Кузьміна, А. Пересади, М. Туган-Барановського, В. Пили, М. Чумаченко, А. Мочерного та ін. Вагомий внесок у дослідження та розробку науково-методичних підходів до оцінки рівня ефективності інвестицій в галузевому та регіональному аспектах здійснили В. Гомольська, Л. Якупова, А. Дегтяр, О. Кононенко, О. Астахова, В. Корабьов, І. Олександренко, О. Парфьонова, Ю. Верланов, О. Верланов, А. Мельничук, Р. Соболев та ін.

Однак у більшості наукових розвідок недостатньо уваги приділено питанню аналізу та оцінки ефективно-